Nr. 87. Kraków, Piątek 30 listopada 1923. Rok I

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 440 tys. Mk, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 500 tys. Mkp. Zagranicą miesięczne 1.000.000 Mkp.

Cena numeru 20.000 M.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 6.000 Mkp. Nadesłane 13.000 Mkp. Po kronice 15.000 Mk. Na pierwszej stronie i między giełdami 18.000 Mk. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% drożej. — Ceny powyższe obowiązują od dnia z miany w nagłówku.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Nowy gabinet niemiecki dra Marxa

Berlin, 30 listopada. Po niepowodzeniu dra Alberta prezydent Rzeszy powierzył misję utworzenia gabinetu drowi Marxowi, który zamierza utworzyć gabinet ze stronnictw środka (mieszczańskich). — W Reichstagu obiegała dzisiaj następująca lista nowego gabinetu: Kanclerz Rzeszy Dr Marx (centrum), wicekanclerz Dr Janes (bezpartyjny), sprawy zagraniczne Dr Stressemann, sprawy wewnętrzne Dr Koch (demokrata), ewentualnie bawarski minister handlu Hamm (demokrata), sprawiedliwość Dr Emminger (bawarska partja ludowa), poczta dotychczasowy minister Höffe (centrum), Reichswehra Dr Gessler (demokrata), finanse, dotychczasowy minister Luther, aprowizacja Dr Schiele (niemiecki nacjonalista), praca Dr Braum (centrum).

Nowy gabinet zostanie prawdopodobnie dzisiaj wieczorem zatwierdzony, a jutro przedstawi się Reichstagowi.

Berlin, 30 listopada. „Sozialist. Parlament. Dienst" donosi, że Marx cieszy się sympatją w parlamencie niemieckim. Cieszy się on nadto szacunkiem stronnictw socjalno-demokratycznych. — Wbyór jego osoby uważany jest za próbę pojednania między stronnictwami umiarkowanemi a socjalnymi demokratami.

Wpłacanie podatków

Warszawa, 30 listopada. „Monitor Polski" ogłasza okólnik ministra skarbu do wszystkich izb skarbowych. w myśl którego wszelkie wpłaty sum na podatki i inne należytości skarbowe do kas skarbowych mogą być uskutecznione przez P. K. K. P. i jej oddziały. Intencją tego zarządzenia jest ułatwienie płatnikom podatkowym uiszczanie należnych od nich sum podatkowych.

Proces o sabotaż

Lwów, 30 listopada. Wczoraj zakończył się proces przeciwko 11 Ukraińcom oskarżonym o sabotaż. Na podstawie werdyktu sędziów przysięgłych część oskarżonych skazano na więzienie od 1-go do 2-ch lat. Pięciu uwolniono.

Senzacyjne aresztowania na Węgrzech

Budapeszt, 30 listopada. W związku z aferą bombową, dokonała policja trzech dalszych aresztowań. Aresztowano mianowicie niejakiego Szasza, Barga i Sala. Aresztowano również pewnego urzędnika kolegę Dr. Marffy'ego. **W mieszkaniu aresztowanych znaleziono w czasie rewizji nowe składy ekrazytu.** Przeciw aresztowanym toczy się także śledztwo o zamach bombą, wykonany na drukarnię Atheneum. W związku z ostatnią sprawą aresztowano także byłego redaktora organu budzących się Węgier Michała Gialaja.

Dolar w Krakowie 3,625.000

Waloryzowanie kredytów

Warszawa, 30 listopada.

Na wczorajszej komisji budżetowej i dzisiejszem plenum sejmu uwagę wszystkich zapozwała kwestja waloryzacji dochodów publicznych i kredytów państwowych.

Sprawa ma szerokie tło ekonomiczne i... poza-parlamentarne.

Jak się dowiadujemy, angielski doradca finansowy Polski p. Hilton Yung, a w jeszcze wyższym stopniu jego pomocnicy p. Nixon i Peuxa stawiali kwestję waloryzacji podatków i danin, jako warunek sine qua non sanacji stosunków finansowych, będąc natomiast przeciwnymi równoczesnej waloryzacji kredytów, którą lewica sejmowa i aktowała znowu jako junctim z kwestją waloryzacji podatków. Rząd jak zwykle nie odznaczał się zdecydowanem stanowiskiem w tej sprawie, mając w stronnictwach większości rządowej zaciętych przeciwników wszelkiej waloryzacji jak b. ministra Michalskiego i i. Podczas obrad sejmowych minister Kucharski zauważył nawet, że liczy się z tem, iż ustawa waloryzacyjna wywoła przejściowo pewne ujemne skutki gospodarcze i natury, które jednak postara się (!) przez odpowiednie środki państwowej natury usunąć. W każdym razie, dzięki fachowemu poparciu doradcy finansowego Polski i stanowisku opozycji sejmowej, od samego początku popierającej waloryzację podatków z równoczesnem wprowadzenie waloryzacji kredytów, ustawa waloryzacyjna miała zapewnioną większość, nikt jednak nie przypuszczał, by ustawa zarówno o waloryzacji podatków jak i kredytów przeszła prawie jednomyślnie — wbrew głosom między innymi wiecznie niezadowolonego p. Michalskiego. Rzadko który referent miał tak istotne powodzenie w Sejmie, jak p. Rusinek!

Waloryzacja podatków oczywiście nie budzi żadnych wątpliwości pod względem gospodarczym, jest bowiem jasne, że państwo nie może istnieć bez względnie stałych pozycyj dochodowych. Co innego jednakże waloryzacja kredytów. W kołach przemysłowych panuje z tego powodu wielkie przygnębienie.

Dotychczasowa polityka kredytowa rządu dla przemysłu wielkiego i średniego była jednym ze środków popierania produkcji w myśl ogólnie znanych zasad polityki ekonomicznej.

Wobec zniszczonego wojną przemysłu i produkcji, zwyczajna jednak pomoc kredytowa nie była wystarczająca; pamiętamy wszak wszyscy, że nawet galicyjski urząd odbudowy, powstały jeszcze za czasów austrjackich i co więcej za pieniądze austrjackie, udzielił zrujnowanemu przez wypadki wojenne przemysłowi wydatnej pomocy w postaci subwencji i nisko lub wcale nieoprocentowanych kredytów. Co więcej, powstawały w ten sposób nawet nowe, przed wojną nieistniejące fabryki jak np. nawozów sztucznych „not" i i.

To co zazwyczaj ujmuje się więc jako darowiznę na rzecz poszczególnych przemysłowców, było raczej jednym ze sposobów popierania przemysłu, którego rozwój nie mógł być obojętny ze stanowiska ogólnej potęgi państwa i dobrobytu ludności. Niestety, trzeba to stwierdzić tu z całym naciskiem, szereg firm i towarzystw akcyjnych nawet poważnych, nadużyło zaufania rządu i przeznaczyło sumy uzyskane z kredytów na cele, nic niemające wspólnego z rozbudową przemysłu, spekulując na giełdzie, walutach, akcjach i t. p. Wiele z tych firm i osób dorobiło się na spekulacjach za pieniądze rządowe o wiele większych majątków, niżli na inwestycjach i produkcji przemysłowej.

Lecz zawinił tu w pierwszym rzędzie znowu rząd i sam tok biurokratyczny w udzielaniu kredytów, oraz brak wszelkiej niemal kontroli co do właściwego ich użycia. Pomściło się to na całej akcji. Znowu przypomnieć tu należy, że galicyjska „odbudowa" na kontrolę użycia kredytów przemysłowych zwracała ścisłą uwagę, co przyczyniło się w znacznej mierze do racjonalnych inwestycyj produkcyjnych.

Z nadużyć jednak w tej mierze dzisiejszego systemu kredytowego, popierającego walnie produkcję przemysłową wobec spadku marki polskiej, nie wynika, by państwo przestało wogóle prowadzić wszelką politykę popierającą przemysł, obecnie przechodzącego zasadniczej natury przesilenie. Oczywiście, zwrot po dłuższym terminie pożyczonej od państwa kwoty, w tej samej walucie bez uwzględnienia olbrzymiego spadku marki, naraża skarb na zasadnicze straty, aczkolwiek należycie umieszczone te w przemyśle inwestowane kredyty mogą na innej drodze państwu wrócić utracone wskutek dewaluacji pozycje. Należało więc zawrócić z drogi „niesłusznego wzbogacenia" przemysłowców i przyjąć waloryzację również i kredytów, lecz równocześnie zastrzec, by waloryzacja ta nie uwzględniała w całej pełni wskaźnika cen hurtownych lub kursów wysokocennych walut obcych, gdyż przemysł w dzisiejszem jego przesileniu nie wytrzyma tej kalkulacji, nawet handel bowiem, zawsze wyższe wykazujący zyski niżli przemysł, nie może dorównać skokom walutowym i drożyźnianym, nie odkupując już sprzedanego towaru, jak brzmi w tej mierze powszechnie przyjęty skrót kupiecki.

Bardzo więc szczęśliwie brzmi przyjęty przez Sejm oraz zmieniony nieco wniosek posła Łypacewicza (Wyzwolenie), iż „wielkie kredyty udzielane przez instytucje państwowe i samorządowe będą waloryzowane na zasadach 1, 2 artykułów niniejszej ustawy. Szczegółowe w tej mierze przepisy wyda rada ministrów". Zastrzeżono więc w ten sposób zastosowanie zasady waloryzacji kredytów do potrzeb życia gospodarczego. Obecnie więc w rękach rządu leży pokierowanie całą sprawą kredytu przemysłowego tak, by przy przestrzeganiu interesów skarbu państwa nie zniszczono w zarodku ratowniczej akcji, jakiej nasz przemysł wielki i średni wymaga niewątpliwie wobec wyjątkowo niepomyślnych konjunktur pracy, produkcji i obrotu.

Czy jednak znowu nie wyniknie stąd nieprzewidziana zgoła niespodzianka — nie wiemy; nieodgadnione są bowiem drogi, jakimi chadzają nasi wielcy „ekonomiści" u góry.

TELEGRAMY

Rozłam w Lidze Narodów

Paryż, 30 listopada. „Matin" donosi z Madrytu, że rzymskie rokowania dyplomatyczne miały na celu utworzenie bloku łacińskich państw. W razie urzeczywistnienia tej myśli, wystąpiłyby z Ligi Narodów Włochy, Hiszpanja i większa część południowo-amerykańskich republik. Jak wiadomo bowiem, istnieje obecnie w tych repblikach silna tendencja do zbliżenia się do Hiszpanji i utworzenia wielko-hiszpańskiego bloku.

Obalenie rządu separatystycznego w Nadrenji

Kolonja, 30 listopada. „Köln. Volksztg." donosi, że rząd separatystyczny Mathesa został obalony. Niejaki Hektor Hertz ogłosił się dyktatorem. Mathes zbiegł rzekomo do Düsseldorfu.

Niemcy są najdroższym krajem na świecie

Berlin, 30 listopada. Minister finansów Lutter, wystosował list do prezydenta Eberta, w którym prosi o natychmiastowe zwolnienie go z urzędu, gdyż położenie finansowe państwa domaga się natychmiastowych energicznych decyzyj, których się nie czyni. Powodem jednak bezpośrednim ustąpienia ministra jest niemożność wypłacenia grudniowej pensji urzędnikom i zupełne wyczerpanie kredytu dla zapomóg w obszarach okupowanych. — Państwo niemieckie stoi w przededniu niewypłacalności, gdyż nie może ono sobie pozwolić na dalsze niepokryte kredyty w banku rentowym. — Najwyższym rangą urzędnikom państwa poczyniono propozycję wypłacania pensyj miesięcznych w kwocie 400 marek w złocie, podczas gdy przed wojną otrzymywał taki urzędnik 1.000 mk. w złocie. Wysunięto również wniosek natychmiastowego zwolnienia wszystkich zamężnych urzędniczek, tymczasem obecnie już liczba bezrobotnych w niemieckich krajach nieokupowanych wynosi 1,250.000 ludzi, w krajach zaś okupowanych 2,000.000, podczas gdy jeszcze 15. XI. wynosiła w krajach nieokupowanych 943.000 ludzi. Liczba robotników pracujących kilka dni w tygodniu wynoi zaledwie 1,772.000. W Niemczech objawia się obecnie silny ruch za obniżeniem cen, które są wyższe niż zagranicą. Niemcy są najdroższym krajem na świecie pod każdym względem. Środki n. p. żywności są 60—100% wyższe niż w krajach o stałej walucie.

Jeszcze sprawa powrotu Habsburgów

Belgrad, 30 listopada. Rząd jugosłowiański zaniepokojony pogłoskami o możliwości powrotu Ottona Habsburga na Węgry, zawiadomił rząd węgierski, że nie ścierpi powrotu Habsburga na Węgry pod jakimkolwiek tytułem. Słychać, że krok ten przedsiębierze Jugosławia po porozumieniu się z państwami małej ententy.

Najnowsze rozporządzenia celne

Najnowsze Dz. Ust. R. P. Nr. 118 i 119, przynoszą znowu niespodzianki dla świata kupieckiego, a mianowicie bardzo znaczne podwyżki opłat celnych, a w ślad za tem podrożenie wielu artykułów, z których część należy do środków pierwszej potrzeby, jak: mąka, ryż, masło, ryby świeże i solone, warzywa, korzenie cykorji i śledzie wędzone. Towary te dotychczas opłacały cło z dopłatą walutową, wynoszącą 2% mnożnika normalnego, obecnie t. j. od dnia 29 listopada, opłacają cło z dopłatą normalną, która od powyższego terminu wynosi, jako mnożnik 462.000. Mnożnik ulgowy wynosi 346.000, jednak z tem obostrzeniem, że cały szereg artykułów, które przedtem opłacały cło z mnożnikiem ulgowym, teraz przydzielone zostały do wykazu, obejmującego towary, podległe mnożnikowi normalnemu. Pozycyj takich jest 174.

Oprócz tego wykazu, następne rozporządzenie panów Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu, przynosi wykaz towarów, opłacających cło tylko w monecie złotej, w ten sposób, że stawka taryfy, opiewająca na marki polskie, równa się złotym markom niemieckim, względnie innym monetom złotym, według ustanowionej wartości w stosunku do marki złotej.

Do przedmiotów, które mają być opłacane w efektywnem złocie, należą między innymi towarami luksusowymi także pomarańcze, figi, daktyle, rodzynki, śliwki, chleb świętojański, korzenie, drożdże, wina w butelkach, cenniejsze futra, meble miękkie, kwiaty cięte, wyroby z porcelany i ze szkła, wyroby jubilerskie, wyroby z miedzi i metalowe, karety, samochody osobowe, gilzy, abażury, kwiaty papierowe, bielizna i odzież, kapelusze, parasole, wyroby galanteryjne i zabawki dziecinne.

Dawne mnożniki (normalny i ulgowy) należy stosować do towarów zgłoszonych najpóźniej w przeddzień wejścia w życie rozporządzeń podwyższających mnożniki. Jako zgłoszenie należy uważać, nietylko wniesioną deklarację celną do oclenia, ale również zgłoszenie w pogranicznym Urzędzie celnym towarów do przekazania do wewnętrznego Urzędu celnego.

Do towarów luksusowych i takich, od których cło ma być uiszczane w złocie efektywnem, będą Urzędy celne stosowały jeszcze dawniejsze mnożniki i opłaty przyjmowane w biletach markowych P. K. K. P., o ile te towary zostały nadane do przewozu koleją, pocztą lub statkiem bezpośrednio do Polski, najpóźniej w przeddzień ogłoszenia rozporządzenia o opłatach celnych w złocie. Ulga ta będzie stosowana w ciągu miesiąca od dnia wejścia w życie tego rozporządzenia t. j. do dnia 28 stycznia 1924.

H-o.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 30 listopada

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	29/XI.
P. T. H. I—V em.	495—505	495—530
„Impex“	19—19.5	19.5—21
„Pharma“ (B. Jawornicki)	310 330	300—315
Bracia Rolniccy I em.	310—330	
„Polski Glob“	60—75	50
C. Hartwig. Poznań		
Żegluga Polska	80—95	78—80
Zieleniewski I—IV em.	**14800 15000**	**13800—14250**
Warsz. Parowozy I—III em.	275—290	260—270
H. Cegielski, Poznań I—IX	**730—770**	**690—715**
„Potęga“ Tow. huty żel.		
„Lemiesz“		
„Trzebinia“ I—VI em.	**410—470**	**395—400**
„Pocisk“		
Automotor	320	300
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	**13600—14200**	**12000**
Siersza	**8000—9200**	**8300—8525**
Tepege I—IV em.	**3800—3900**	**3700—3750**
Polska Nafta	240 260	225—245
Oikos	5200	5300
„Pokucie“ Naft. S. A. I em.	260—270	270—280
Pezet		80
Strug	540—550	530
Syndykat Kosz., Kraków	130—135	115—130
Tłuszcze Trzebinia	**3000**	**3000—3100**
„Krakus“ I—VI em.	610—625	600
Porcelana Ćmielów	760—775	750—790
Fabr. cukru w Chodorowie	**4850—5000**	**4400—4560**
Elektr. Siersza I—IV em.	115—120	110—120
Zakłady przem. „Ryngraf“		
S. W. Niemojowski	310—320	310
Fabr. kapel. w Myślenicach	200	190—200
Bank Przemysłowy I-VIII	440—475	425—480
Bank Hipoteczny	825	
Bank Małopolski	900—925	900
Ziemski Bank Kredyt.	170—190	160—170
Powszechny Bank Kredyt.	47—49	47—48
Akc. Bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV	210—220	210
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.	3000 3100	2800—3000
Rohn Zieliński	580	

Kraków, 30 listopada. — Po realizacji zobowiązań ultimowych tendencja na giełdzie efektów wzmocniła się znacznie i pęd do zaangażowania się w papierach jest coraz widoczniejszy. Znowu bierze górę świadomość, że kurs niektórych papierów ani w przybliżeniu nie odpowiada wewnętrznej ich wartości i że wytworzył się tak paradoksalny stan, że np. za niektóre drobniejsze akcje solidnych zresztą przedsiębiorstw handlowych nie można kupić szklanki kawy (mamy na myśli ceny kawy w „Grandzie“) a za akcje poważnych przedsiębiorstw nie możnaby nabyć np. pary bucików, podczas gdy jeszcze z początkiem br. za sprzedaną 1 akcję np. Zieleniewskiego można było nabyć „par exemple“ cały garnitur. Z tej przyczyny nie przestaniemy na tem miejscu głosić tego niezłomnego kanonu wiary w efekty, które naszem zdaniem wcześniej czy później muszą osiągnąć parytet dolarowy.

Bardzo poważną zwyżkę wykazały dzisiaj papiery arbitrażowe, mimo nieznacznej różnicy kursu korony austrjackiej. Zieleniewski poprawił się o 1,200.000, silnie zwyżkowała Górka i Siersza. W akcjach bankowych uwagę zwróciła znaczna zwyżka Banku Małopolskiego ze względu na oczekiwaną nową emisję.

Na pogiełdzie silnie zwyżkowo.

Na giełdzie pieniężnej tendencja utrzymana i lekka zwyżka walut i dewiz.

AKCJE NA POGIEŁDZIE.

Jaworzno drobne 24000—24.500 po 25 sztuk 23.000, Gazy 25.000, Chybi drobne 8.500—8.900, po 25 sztuk 8.400—8.500, Lokomotywy 400—380, Nafta Krosno 1900—2000, Len 600—630, Szkło Krosno 500, Garbarnia 2350, Gloria 150—160, Węglówki 45.

KURSA WALUT I DEWIZ W OBROTACH BANKOWYCH.

Waluty: Dolary: 3,625.000, franki francuskie 197 tysięcy.

Czeki: Nowy Jork 3,670.000—3,700.000, Zurych 642.000—647.000, Amsterdam 1,450.000, Wiedeń 51.85—52.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 30 listopada. Giełda. Akcje. Cyfry w tysiącach marek polskich. Bank dysk. 3200—3300. Bank dla handlu i przem. 810—775. Bank Małopol. 900—875—890. Bank zjed. ziem pol. 900—950. Bank współdz. Młynoczwór 950. Cerata 160—175—167 i pół. Puls 230—260—250. Wildt 300—425—400. Cukier Warszawa 4600—5600. Częstocice 3400—3400—4850—4750—4850—4950—5500. Firley 350—365—350. Drzewny przem. 400—500—450. Cegielski 670—730—720. Modrzejów 9650—8800—9600. Orthwein 240—265—250. Rudzki 1525—1650—1575—1850—1700—1775 dr. 2000—1800—1900. Ursus 750—725—750. Parowozy ex 240—260—242 i pół. Zawiercie 405000—400000. Brovn Boveri 950. Elektryczność 2000—2100—2000. Spirytus 1950—2250—2200—2125—2400 dr. 2500. Pol. nafta 250—230—260. Lenartowicz 62 i pół — 72. Siła i Światło 710—680—700. Ćmielów 730—820—770. Klucze 1000—1400—1280. Norblin 1250—1200—1225—1350 dr. 1600. Kabel 650—600. PTE 180—150—165. Maszyny rol. 300—350. Tkanina 75—60—72 i pół. Syndykat sol. 1400—1550. Pol. Loyd 75—80. Fitzner et Gamper 7000—7600—7500.

Bank handl. Warszawa 3850—3700, bank przem. Lwów 420—350—370, bank zw. spółek 3250—3200—3250, bank zw. ziemian 180—195, bank pow. kred. 52—60—57, Sole potasowe 4400—2200—4500, Kijewski 2825—2750—2800, Czersk 2200—2100—2500 III 975—850—950, Gosławice 1600—1450—1550, VI 1225—1050—1150. Michałów 1225—1350—1275, Łazy 200—135—140, Węgiel 6200, 6300, 6500, 6800, 6500, 6800, 6700, 7150, 7950, 7ooo, 7400 dr. 7250, 7500, Lilpop 700—625, Ostrowiec 14750—13500—14100, Mirków 470, Starachowice 3600—3330—3525, Pocisk 500—435—450, Zieleniewski 15500—16000—15800, Strem 12500—13000, Żyrardów 330000—340000—337500. Berkowski 650. 575—590, Jabłkowscy 140—155—140 i pół, Polbal 80, Haberbusch 4400—4600, Suchedniów 2900, Nobel 750—900—850 VI 675—740, Pustelnik 585—600 590, Chodorów 4850—5200—4950, Spiess 825—750, 800, Trzebinia 400—375, pol. przem naft. 610—620, Skóry 70—85—90 VII 77 i pół, zach. tow. dla handlu 250—275, Korek 115—90—110, Przemysł leśny 150—160—155, Leszczyński 7500—7000—7300.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 30 listipada. Giełda. Waluty. Dolary Stanów Zjednoczonych 3,550.000—3,520.000 sprzed. 3,555.000 kup. 3,485.000, frank złoty w kup. 681.850, Miljonówka 3800—3600—3800, bony złote 540.000, 515 tys. do 520 tys., frank franc. 187800, pożyczka złota 5,500.000—4,850.000—5 miljonów.

Czeki: Belgja 164.500—162.000 sp. 163.500 kup. 160.500, Holandja 1,380 tys. Praga 102.000—101.400, Londyn 15.530 tys. do 15,330 tys. sp. 15,480 tys. k. 15.180 tys., Nowy Jork 3,550 tys. do 3,520 tys. sp. 3,555 tys. k. 3,485 tys. Paryż 191.250—188.500, sp. 190.500 k. 186.500, Szwajcarja 625.000—605 tys., sp. 611 tys. k. 599 tys. Wiedeń 49 i trzy czwarte do 49 i jedna czwarta sp. 49 i trzy czwarte k. 48 i trzy czwarte, Włochy 154.500—152.500, Sztokholm 925.000.

Ceny złota i srebra

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa w Krakowie płaci w dniu 30 listopada b. r. za gram złota 2,318.580 Mkp., za gram srebra 66.291 Mkp.

Za monety złote względnie srebrne (w nawiasach) płacono jak następuje: dolar 3,489.000 (1,594.300), rubel ros. 1,795.100 (1,192.900), marka niemiecka 831.000 (331.400), korona austrjacka 706.800 (276.700), Unja łacińska 673.100 (276.700), floren hol. 1,402.200 (626.400), funt szterl. 16.977.500 szylling (346.700), dukat 7,975.900, floren austr. (736.500), korona skand. 937.900 (397.700).

Dzisiejsza giełda lwowska

Lwów, 30 listopada. Akcyjny Hipoteczny 830—845. Małopolski 860. Powszechny Kredytowy 4552. Przemysłowy 448—440—448. Rolniczy S. A. 250. Ziemski Kredytowy 150—185. Browary Lwowskie 16600—16500. Chodorów 4550—4700. Cegielski 680—700—675. Ćmielów fabr. porc. 700—680. Niemojewski fabr. papieru 350—365. Oikos Zakł. przem. drzew. 5500—5600—5550. Parowozy S. A. bud. masz. 250—252. Pezet Pow. Zakł. bud. 75—80. Polska Nafta 225—230. Gafota 100—98. Karpalit 435. Polskie Tow. Bud. 90—85—90. Rohn-Zieliński 590. Siersza elektr. 105—100—105. Siersza górn. 8000. Tepege 3850—3900—3700—3600. Tesp. tow eksp. soli 4150—4200. Zieleniewski 15000—15100. Rakszawa 5500—5400—5500.

EGZOTY LWOWSKIE.

Lwów, 30 listopada. (Cyfry w tysiącach). Jaworzno grube 22800. Jaworzno drobne 23250—23500. Gazy 25000—26000—25750. Azot 215—210. Chybie 7800—8300. Elektrownia na Sanie 50—49. Gazociągi 300—310. Len 490—505. Lokomotywy 380—400. Nitrat 135—130. Schön 61—63, Forsta 460—470 Olkusz 330—360. Szkło Krosno 450—430. Węgólwki 33—34. Akumulator 270. Brugger 600—580. Lesienice 1000—1075. Gazolina 870—820.

Giełda poznańska

Poznań, 29 listopada. Bank Przemysłowców 2000—2100. Bank Związku Spółek Zarobkowych 3300—3500. Polski Bank Handlowy 1250—1400. Poznański Bank Ziemian 550—600. Wielkopolski Bank Rolniczy 60. Arkona 1200—1300. Barcikowski 280. Cegielski 620—670. Centrala Rolników 150—165. Centrala Skór 1750—1900. Galwana 250. C. Hartwig 450. Hartwig-Kantorowicz 3000. Hurtownia Drogeryjna 78. Hurtownia Związkowa 60—70. Browary Krotosz. 2800. Herzfeld-Victorius 4750—5000. Garbarnia Parowa 500. Goplana 750. Dr. Roman May 30000—32000. Młynotwórnia 700—750. Młyn Ziemiański 1000. Iskra 1600. Młyny i Tart. Wągr. 1800. Patria 625—700. Płótno 700—750—725. Pap. Bydgoszcz 400—450. Pneumatyk 80—87.50—85. Poznańska Spółka Drzewna 1200—1300. Spółka stolarska 1700—2000. Starog. fabryka mebli 400. Wagon Ostrowo 1600—1700. Tri 550. Unja 7000—7200. Wisła-Bydgoszcz 12500—14000. Zjednocz. Browary Grodz. 1000. Len w Toruniu 2900—3200.

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 30 listopada. Otwarcie giełdy. Holandja 217.50. Nowy York 572 i pół. Londyn 24.92. Paryż 30.67. Medjolan 24.67. Praga 16 .65. Budapeszt 003.02. Bukareszt 2.87. Blgrad 6.52 i pół. Sofja 4.40. Wiedeń 000.80 i 5 ósmych, austr. korona stempl. 000.80 i 3 czwarte.

Zurych, 30 listopada. Zamknięcie giełdy: Berlin —. —. —, Holandja 217$\frac{1}{2}$, Nowy Jork 572$\frac{1}{8}$, Londyn 24·91, Paryż 30.75, Medjolan 24.73, Bruksela -, Praga 16.64$\frac{1}{4}$, Budapeszt 0.03,02 Bukareszt 2.87, Belgrad 6.52$\frac{1}{2}$, Sofja 4.40, Warszawa —, Wiedeń 0.0080$\frac{5}{8}$ Austr. korona stemplowana 00080$\frac{3}{4}$.

Szwajcarski Związek Banków notował dziś nieoficjalnie Warszawę 0.00001—0.00002.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 30 listopada. (tel. wł.) Waluty: Marka polska 001.85—2.15, marka niem. 9.70 (za 1 bil.) korony czeskie 20.37, franki szwajc. 122.85, francuskie 37.45, funty ang. 306.700, dolary 70.560.

Dewizy Warszawa 190, Berlin 10.70 (za 1 bil.) Praga 2060, Zurych 124,00, Paryż 37.92, Nowy Jork 70.935 Londyn 308.500.

Giełda efektów: Zieleniewski 285.000, Fanto 4.300.000 Karpaty galicyjskie 473.000 Galicja 25,250.000 Schodnica 1,525.000 Siersza 178.000, Lwów-Czerniowce 360.000 Kolej północna 19.750.000, Alpine Montan 898.000 Huta Poldi —.——.

EGZOTY WIEDEŃSKIE.

Goleszów 1,316.000, Lumen 69.500, Kompas 34.500, Bank Małopolski 20.100, Bank Hipoteczny 17.100, Portland 1,650.000, Rakszawa 115.000, Nafta Polska 2,630.000, Browary Lwowskie 330 tysięcy, Iriag 315.000—319.000, Mraźnica 177.000 do 210.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 30 listopada. N. Jork 4,189.500, Londyn 18.354,000, Paryż 227,430, Szwajcarja734.160 Praga 121.695. — Cyfry w miljonach.

Londyn, 29 listopada. Weksle. Paryż 8120. Belgja 9440. Szwajcarja 2491 i pół. Holandja 1144 i 3 ósme. Nowy York 435.37. Hiszpanja 3348 i pół. Niemcy 32 za biljon. Wiedeń 309.500. Bukareszt 875.

Przytrzymanie szajki paserów tytoniowych

Wczoraj 28 bm. lotna brygada policji państwowej przytrzymała w pociągu idącym z Katowic do Chrzanowa szajkę paserów tytoniowych, w liczbie 14, w tem 11 osób wyznania mojżeszowego. Wieźli oni w kuferkach, walizach i paczkach olbrzymie masy tytoniu, przeznaczone na schowanie w mniejszych miejscowościach wobec zapowiedzianej podwyżki. Skonfiskowano: **2 tys. paczek tytoniu fajkowego, 40.000 tys. papierosów, pozatem wielkie ilości liści tytoniowych.** Wartość tego przenosi miljard marek. Po spisaniu protokółu paserów tytoniowych puszczono. Będą oni odpowiadać przed sądem z wolnej stopy.

Z DNIA

Mam samych mądrych i uczonych przyjaciół. To przekleństwo prześladuje mnie od urodzenia. Mam nawet wrażenie, że po śmierci wyznaczą mi grób obok grobu jakiegoś mądrego i uczonego człowieka. Taki to już pech.

Otóż jeden z moich przyjaciół obok posady skryby w jakimś zakazanym towarzystwie akcyjnem — zajmuje się z zapałem **archeologją.**

Z pośród wszelkich nauk mam największą słabość do archeologji. Kochana starożytność! Ona to stworzyła Iljadę i Odysseę, ona wynalazła miłość lezbijską, gdyby nie ona, nie uczonoby się dziś łaciny w szkołach.

Lecz, do rzeczy! Ten mój przyjaciel został zaproszony do jakiegoś tam dworu na wieś, do swego kolegi szkolnego. Miał tam spędzić swój urlop. Zaraz po przyjeździe przyjaciel mój zauważył, iż dom jest bardzo, bardzo stary.

— To prawda — potwierdził właściciel dworu — pochodzi on z XIII wieku po Chrystusie — a już wtedy był przebudowywany po raz trzeci.

— Zastanowiło to mego przyjaciela. Rozumiejąc, iż może odkryje, jaki zabytek archeologiczny, zaraz na drugi dzień począł przewracać wszystko do góry nogami ku wielkiemu przerażeniu właścicieli. Wreszcie... poszukiwania zostały uwieńczone nadzwyczajnym wynikiem.

Na starej, kolorowej kafli niewielkiego pieca ujrzał nasz archeolog jakieś niewyraźne znaki.

Odkrywca wydał ryk triumfu, który zwołał wszystkich z domu.

— Znalazłem! Znalazłem! Stasiu — zwrócił się do gospodarza — musisz mi kazać wyjąć tę kaflę — ofiarujemy ją Muzeum archeologicznemu.

— Cóż to jednak jest? — zapytał interpelowany

— Runy, prawdziwe runiczne pismo niemieckie. Co za odkrycie! Tu w Małopolsce!

Cóż było robić. Zawołano służbę i kazano jej piec zburzyć, by kaflę wyjąć. Właśnie się to stało i gdy archeolog stał na gruzach pieca z kaflą w ręku wpadł przez drzwi Józio, trzyletnia pociecha gospodarzy, i ujrzawszy ruiny pieca i kaflę w ręku mego przyjaciela, wybuchnął płaczem.

Z trudem dowiadziano się od niego o co mu chodzi:

— **Bo ten pan biezie** — łkał — **moją taflę, ktølom polysowalem siobie dlutkiem tatusia...**

Mój przyjaciel, archeolog przerwał urlop po 4-ch dniach. Nie chciał jednak opowiadać, dlaczego tak szybko wrócił ze wsi.

(rd).

KRONIKA

POMYŁKA DRUKU. W numerze 86 zakradła się pomyłka w dziale z przemysłu ceramicznego: Cegła pusta kosztuje **37 miljonów,** zamiast 27 miljonów.

POGRZEB ŚP. ROTMISTRZA ŁUKASIEWICZA odbył się dziś o godz. 10 rano po nabożeństwie, odprawionem przez ks. kap. Niezgodę. W uroczystości puogrzebowej wzięli udział reprezentanci władz cywilnych i wojskowych, kompanja honorowa i liczna publiczność.

POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ odbędzie się dziś o godz. 5 popoł. Omawiane będą sprawy podatkowe.

CZY WZROSŁA DROŻYZNA NA DZISIEJSZYM TARGU? Na dzisiejszym targu płacono za 1 litr mleka zbieranego 60—70 tys., niezbieranego 80—90 tys., śmietany słodkiej 100—120 tys., kwaśnej 140—160 tys., 1 kg. masła 1,200—1,400 tys., sera 250—300 tys., jajo 18—24 tys. Ceny jarzyn 1 kg. ziemniaków 20 tys., buraków 14—15 tys., pietruszki 60—70 tys., kopa kapusty 800—1,200 tys., kalarepa 10 tys. za sztukę. kalafior 80—300 tys., Ceny drobiu: kura 500—1,000 tys., kaczka 800—1.400 tys., gęś 2,000—3,000 tys.. indyk 2,000—4000 tys., indyczki 1,500—2,000 tys.. zające 1,200—1,500 tys. Targ był bardzo słaby — ceny jednak wzrastają z przerażającą szybkością.

KAZIMIERA RYCHTERÓWNA, nasza sławna recytatorka, której wieczory artystyczne w całej Polsce są entuzjasycznie wiane zarówno przez publiczność. jak i przez prasę, wystąpi w Krakowie tylko jeden raz, a to w sobotę 1 grudnia br. w St. Teatrze.

WYKŁAD O IX SYMFONJI BEETHOVENA odbędzie się nieodwołalnie w niedzielę 2 grudnia o g. **7 i pół wieczorem** w St. Teatrze. Jako prelegent wystąpi nasz ceniony pedagog prof. dr Józef Reiss, w części ilustracyjnej zaś świetna pianistka Stanisława Abłamowicz-Meyerowa.

IX. SYMFONJA BEETHOVENA wykonaną będzie w całości w sobotę 8 grudnia w teatrze im. Jul. Słowackiego. Próby zwiększonej orkiestry już się rozpoczęły, w części wokalnej wystąpią nasi znakomici śpiewacy: pp. Jakubowska, Wolska-Sobańska, Rawicz i Mazanek, oraz zespół wokalny Krak. Tow. Operowego z dyr. Bol. Walek-Walewskim na czele.

Kronika policyjna

MA NAUCZKĘ. Władysław Rożański, lat 17, został przytrzymanym pod zarzutem kradzieży. Rożański bowiem oderwał kłódkę od gablotki wystawowej Hirscha Zweiga utrzymującego sklep przy ul. Dietlowskiej l. 51, w której to gablotce znajdowała się bielizna trykotowa, został jednak przez Zweiga przytrzymanym.

PODEJRZANA RZEPKA. Tadeusz Rzepka, lat 19, został przytrzymanym, ponieważ Rzepka jest poszukiwanym jako podejrzany o popełnienie szeregu kradzieży mieszkaniowych.

KRADZIEŻE. Izaakowi Kellerowi, zam. przy ul. Krakowskiej l. 23 skradziono około godz. 18 z niezamkniętej kuchni poduszkę wartości 12 milj. mkp.

Józefowi Chylec skradziono na tut. dworcu kolej. walizę z garderobą wartości 141 milj. mkp.

Chejkielowi Rosenblatowi, słuchaczowi filozofji, skradziono w sali wykładowej budynku Collegium Minus palto czarne wartości 60 milj. mkp.

Stefanowi Masalskiemu skradziono z wozu, stojącego w ul. Reformackiej bundę czarną, płaszcz czarny bez podszewki oraz pelerynę czarną z kapuzą łącznej wartości 100 miljonów mkp.

Dnia 29 listopada skradziono z korytarza budynku gimnazjum żeńskiego przy ul. reformackiej 3 sweatery dziecięce, 1 kamizelkę futrzaną, 1 trzewiki śniegowce i 1 parę rękawiczek na szkodę uczenic tego gimnazjum.

Ks. Tadeuszowi Srokowskiemu skradziono z niezamkniętego mieszkania futro kangurowe z kołnierzem barankowym czarnym, podbite czarnym suknem.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie $7^{1}/_{2}$)

Piątek: „Sen nocy letniej"
Sobota: „Sen nocy letniej".

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)

Piątek: „Dzwonek alarmowy"
Sobota pop.: „Pokojówka szuka miejsca", — wieczór: „Dzwonek alarmowy".

OPERA i OPERETKA (początek o g. $7^{1}/_{2}$)

Piątek: Teatr zamknięty.
Sobota: „Don Jouan".

STARY TEATR (początek o godzinie $7^{1}/_{2}$)

Sobota 1 grudnia o godz. $8^{1}/_{4}$: Rychterówna.
Niedziela 2 grudnia: Wykład o IX Symfonji Beethovena.

KINO „WARSZAWA" (ulica Stradom 15)

Do 2 grudnia włącznie I i II serja: „Hrabina Paryża"
Od 3 grudnia III serja: „Hrabina Paryża".

KINOTEATR „REDUTA" (ulica Lubicz)

Piątek i sobota: „Tajemniczy Chińczyk"

Komunikaty teatralne i koncertowe

Z TEATRU IM. SKOWACKIEGO. Dzisiaj, jutro i w niedzielę wieczór „Sen nocy letniej", który po tych przedstawieniach schodzi z afisza, ustępując miejsca utworowi Musseta „Świecznikowi", który przygotowuje teatr na wtorek 4 bm. Obsadę „Świecznika" tworzą pp. Solska-Grosserowa, Bednarska, Szymborski, Białkowski, Sawicki, Białoszczyński i Burnatowicz. — W niedzielę po raz pierwszy na przedstawieniu popularnem po cenach zniżonych „Cyd" Corneille'a, w obsadzie premjerowej.

Z TEATRU BAGATELA. Wesoła komedja Hennequina i Coolusa „Dzwonek alarmowy" z pp. Grabowską, Herecką, Ordyńską, Stępowską, Noskowskim, Brzeskim, Winklerem, Cybulskim, Kwiatkowskim, Godlewskim, Wysockim, powtórzoną będzie w piątek, sobotę i w nidzielę. Premjera „Wędrownego teatru" Schmidtbonna, z którego próby odbywają się pod kierunkiem reżyserskim p. Sosnowskiego, w najbliższych dnia[ch]. W sobotę i w niedzielę po południu „Pokojówka szuka miejsca" po cenach zniżonych. W głównych rolach: pp. Skalska, Wernicz, Wesołowski, Zbucki, Godlewski, Szubert. Na filmie: pp. Skalska i Wesołowski.

OPERA I OPERETKA. Dziś w piątek z powodu generalnej próby z opery „Don Juan" teatr zamknięty. Jutro w sobotę premjera opery Mozarta „Don Juan", dotąd w Krakowie nieznanej wystawionej ogromnym nakładem pracy i kosztów. Główne partje śpiewają pp. Bandrowska, Osmecka, Dziewińska, Jaworzyńska, Krugłowski (w partji tytułowej), Pietroń i Mazanek. W niedzielę po południu „Jaś i Małgosia" po cenach popularnych, wieczór „Szalona Lola". W poniedziałek po raz drugi „Don Juan".

ZE SPORTU

Z BOKSU. W Medjolanie zwyciężył mistrz włoski Giuseppo Spalla mistrza belgijskiego ciężkiej wagi Hunbecka, po 12 rundach.

MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ TENISOWY W BARCELONIE. W grze pojedynczej zwyciężył Vrgic[i] v. Kelarling, zwyciężając mistrza niemieckiego Kremera 6:0, 6:1, 6:0. Również w grze podwójnej panów zwyciężył v. Kelarling wraz ze swym partnerem Rohrerem pp. Gomara-Iiaguer w stosunku 6:2, 6:3, 3:6, 7:5.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Z targów towarowych

Chemikalja przemysłowe

Pomimo, że obroty wykazują tylko nieznaczne polepszenie, nastrój ogólny jest o wiele mocniejszy i panuje przekonanie, iż rychło nastąpi zwyżka cen w rozmaitych kierunkach. — Ta tendencja — podobnie jak i na rynku farmaceutycznym — jest prawie wyłącznie następstwem stanu rzeczy w Niemczech, który teraz pogorszył sie jeszcze o tyle, że Rząd niemiecki odmówił uznania *26%* importu z tytułu reparacji.

KWAS OCTOWY — chociaż nie bardzo poszukiwany jest jednak znacznie mocniejszy.

SIARCZAN MIEDZI — Obroty były bardzo mało ożywione a zapotrzebowanie nieznaczne. — Mimo to, ponieważ ceny dają sprzedawcom stosunkowo mały zysk, nie należy się spodziewać żadnej zniżki tem bardziej, że cena metalu musi pójść w górę, będąc obecnie nieproporcjonalnie niską.

FORMALINA — jest mocniejszą na miejscu. — Obecna zniżka funta szterlinga w Ameryce wpływa na jej cenę. — 1 kg złp. 4.—.

OCTAN OŁOWIU — należy do rzadkości na miejscu i z tego powodu tenduje mocno. — 1 kg złp. 2.50.

LITOFON — podrożał tak na kontynencie, jak i u nas — tendencja w dalszym ciągu zwyżkowa.

POTAS ŻRĄCY — Sytuacja miejscowa umocniona, pomimo że ceny nie przekroczyły ostatniego poziomu. — Spodziewaną jest zwyżka.

DWUCHROMIAN POTASU — jest stały w cenie. — 1 kg złp. 4.53.

POTASZ — umocniony w cenie. — Zwyżka spodziewana.

NADMANGANIAN POTASU — zdaje się być w tym tygodniu stalszy. — 1 kg — złp. 4.—.

SODA (w kryształkach do prania) — oferowana tylko dla przemysłu krajowego.

NADSIARCZAN SODY — Z zachowania się kupców importujących można wywnioskować, że spodziewają się dalszej zwyżki cen.

PRODUKTY CYNKU — Zapotrzebowanie na tlenek cynku bardzo ograniczone, jednak pomimo zniżki ceny samego metalu, producenci nie zdradzają ochoty zmiany cen. — 1 kg — złp. 1.98.

PRODUKTY SMOŁY POGAZOWEJ — Maź znowu tańsza a rynek jej nieożywiony. — Inne produkty okazują mało zmiany w cenie; obroty przycichły.

Podatek majątkowy

Rozporządzenie wykonawcze, dotyczące sposobu oszacowania majątku, podlegającego podatkowi majątkowemu, wkrótce ukaże się w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej polskiej.

Z powodu aktualności tej sprawy, opublikował Centralny Związek Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów w Warszawie niektóre przepisy, mającego ukazać się rozporządzenia. Zaznaczyć jednak należy, że treść ich w ostatniej chwili mogła być zmieniona.

Ograniczymy się jedynie do podania zasad, dotyczących sposobu ustalenia wartości przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Za przeciętną wartość majątku przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, uważa się różnicę pomiędzy ogólną wartością aktywów, a wartością zobowiązań przedsiębiorstwa według bilansu na dzień 1 lipca 1923 roku.

Przy obliczaniu tej różnicy należy:

I. Wartoćś majątku w nieruchomościach, maszynach, urządzeniach technicznych, narzędziach i innych środkach produkcji, jakoteż środkach komunikacyjnych i przewozowych oraz w urządzeniach biurowych przyjąć należy podług ceny nabycia powyższych przedmiotów, które przelicza się na marki polskie według stosunku 100 mk niem. równa się 117,56 kor. austr., równa się 46.3 rb. ros. = 100 mkp., a następnie otrzymane kwoty mnoży się przez następujące współczynniki:

1.	O ile nabycie nastąpiło	przed 1.1 1905	przez	10.000
2.	„ „	między 1905 a 1914	„	15.000
3.	„ „	1914 a 1918	„	20.009
4.	„ „	w I. półroczu 1919		10.0000
5.	„ „	w II. półroczu 1919	„	2.500
6.	„ „	w I. półroczu 1920	„	806
7.	„ „	w II połroczu 1920	„	430
8.	„ „	w I. półroczu 1921	„	125
9.	„ „	w II półroczu 1921	„	40
10.	„ „	w I. półroczu 1922	„	35
11.	„ „	w II półroczu 1922	„	12
12.	„ „	w I. półroczu 1923	„	2

Postanowienia powyższe nie dotyczą jednak określenia wartości majątku nabytego przez spółkę akcyjną za akcje (aportów).

Przy obliczaniu w powyższy sposób wartości majątku miarodajny jest stan faktyczny w dniu 1 lipca 1923 r. Różnice, zachodzące między książkowym a faktycznem stanem inwentarza winny być przez płatników wykazane.

II. Wartość majątku wniesionego na pokrycie udziałów w kapitale zakładowym przedsiębiorstwa, o ile ten majątek został nabyty po 1 stycznia 1919 r. określa się według ceny nabycia tego majątku przez zbywcę, którą to cenę przewalutowuje się według postanowień ustępu I. niniejszego okólnika; jeżeli zaś ustalenie ceny zapłaconej przez zbywcę jest utrudnione, to cenę nabycia tego majątku określa się na podstawie przeciętnej ceny giełdowej lub obiegowej akcji i udziałów, przypadających za wniesiony do spółki majątek, w miesiącu następującym bezpośrednio po przydzieleniu tych akcyj i udziałów.

III. Przedmiotów majątkowych, wyszczególnionych w postanowieniach art. 3 cz. I. ust. 5 i cz. II ust. a, c, d, e, ustawy, oraz akcyj i udziałów (art. 6, cz. II) nie bierze się w rachubę.

IV. Wartość papierów procentowych z wyjątkiem akcji oblicza się pg. przeciętnych cen giełdowych z m. czerwca 1923 r., to samo dotyczy walut zagranicznych, oraz należności i długów w tych walutach.

V. Należności nieściągalnych, oraz należności z tytułu rekwizycji, konfiskat i t. p. strat wojennych nie bierze się pod uwagę.

IV. Nie dolicza się również do wartości aktywów wszelkiego rodzaju strat nieumorzonych, wykazanych w bilansie, jak również rosyjskich papierów procentowych państwowych i prywatnych, oraz wszelkich majątków ruchomych i nieruchomych w Rosji posiadanych.

VII. Wartość remanentu towarów surowców, półfabrykatów, materjałów pomocniczych i t. p. oblicza się według cen obiegowych na dzień 1 lipca 1923 roku.

VIII. Inne pozycje bilansu przyjmuje się w wysokości nominalnej. Różnicę otrzymaną między obliczoną w powyższy sposób ogólną wartością aktywów a ogólną wartością zobowiązań przedsiębiorstwa, przelicza się na franki złote według stosunku 1 fr. złoty równa się 20.000 mkp.

Do zobowiązań nie zalicza się wartości kapitału zkładowego akcyjnego i zapasowego (rezerwowego).

Co się tyczy przedwojennych długów hipotecznych, to w razie przyjęcia w reformie walutowej innego stosunku aniżeli 216 mk. = 100 rb., nastąpi odpowiednie sprostowanie wymiaru podatku majątkowego.

X. Przy obliczaniu wartości majątku przedsiębiorstw zagranicznych należy stosować następujące zasady: a) wartość majątku oblicza się według postanowień powyżej podanych, przyczem pierwotną cenę nabycia, wyrażoną w walucie obcej przelicza się na marki polskie według parytetu 1 fr. złoty = 0.81 mk., o ile nabycie nastąpi przed 1 stycznia 1919. względnie po kursie dziennym w dniu nabycia, o ile nabycie nastąpiło po 1 stycznia 1919, b) za część majątku znajdującego się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej (art. 2 ust. 4 b. ustawy) uważa się: 1) nieruchomości, położone w Polsce, 2) wszelki majątek ruchomy, objęty bilansem zakładów w Polsce prowadzonych.

SYTUACJA CUKROWA. Obszar plantacyj wynosił w r. 1922/23 109.353 ha, w r. 1923/24 141.217 ha. Przyrost wynosił więc *29.1%*. Ogólny zbiór buraków jest „preliminowany“ na 25,000.000 q, co wobec zbiorów ubiegłego roku (18,750.170 q) wykazuje przyrost o *33.3%*. Zawartość cukru w buraku waha się wedle stanu z 15 września między 16.7 a *17.95%*.

Dane powyższe urzędowego pochodzenia, stwierdzą, iż produkcja cukru może przekroczyć **360.000 tonn** lichego kryształu. Przyrost w porównaniu z ubiegłym rokiem wyniesie 34.8%. Na eksport koła cukrownicze przygotowały 120,000 tonn, reszta ma służyć potrzebom wewnętrznej konsumcji.

Ilość czynnych cukrowni będzie w przyszłym okresie kampanijnym wynosić 75 (4 nowe w b. Kongresówce). W roku bieżącym powiększono plantacje, zastosowano większe ilości nawozów sztucznych, słowem prowadzono intensywną gospodarkę, co przyczyniło się do wyższych zbiorów buraków cukrowych.

CENY CHLEBA W WARSZAWIE. Od 29 listopada obowiązują następujące ceny pieczywa, spowodowane zwyżką ceny żyta. Cena chleba **pytlowego** wynosi w **hurcie** 144.000 mkp., **w detalu** 155.770, **sitkowego** w hurcie 125.475 i detalu 134.885 mk., **razowego** w hurcie 103.160, w detalu 110.895 mkp. Sztuka bułki w hurcie 10.000, w detalu 11.000 mk. Chleb wypiekany przez wydział zaopatrywania na Warszawę jest nieco tańszy (pytlowy 145.000 mkp.).

WARSZAWSKA GIEŁDA ZBOŻOWA przedstawia obecnie ciekawe dla obserwatora powojennych zjawisk gospodarczych „widowisko“. Oto zgłaszają się kupujący, a zupełny brak sprzedających. W dniu np. 15 listopada 1923 dokonano zaledwie 24 tranzakcyj na 385 tonn, w czem 3 transakcje na 35 ton pszenicy, 7 transakcji na 155 tonn żyta. Obecnie podaż jest jeszcze mniejsza. Gwałtowna zwyżka cen za żyto w ostatnich dniach na giełdzie warszawskiej wynika nietylko z pilnych robót rolnych w porze jesiennej, ale także z faktu, iż **rząd pobierze pewne podatki w zbożu od rolników,** chcąc im ułatwić wypełnienie obowiązków podatkowych. W środę cena zboża dochodziła już do 8.000.000 mk. za korzec.

WYSTAWA WYROBÓW METALOWYCH. W niedzielę 2 grudnia br. odbędzie się w Warszawie w hali wystawowej Spółki akcyjnej „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi“, ul. Nowy Świat 50, uroczystość otwarcia wystawy wyrobów metalowych użytku domowego.

Wystawę urządza Polski Związek Przemysłowców Metalowych i Zjednoczeni Przemysłowcy S. A. w Warszawie.

PLAN IMPORTU DO UKRAINY. Według nadesłanego raportu konsularnego Komisja handlu ze

wnętrznego przy „Gosplanie“ ułożyła następujący plan importu do Ukrainy za czas od 1 października 1923 do 1 października 1924: 1) towary kolonjalne za 3 i jedna trzecia miljona rubli złotych; 2) towary dla komisarjatu zdrowia za 3,650 rubli złotych; 3, narzędzia rolnicze: kosy 250 tys. rubli zł., żniwiarek 700 tys. rubli z., młynki i inne narzędzia do czyszczenia zboża 200 tys. rubli zł., narzędzia dla gospodarstwa mlecznego 190 tys. rb. zł., narzędzia ogrodnicze i drobne narzędzia gospodarcze 715 tys rb. zł., traktory 1,200 tys. rb. zł., 4) maszyny i silniki, z wyjątkiem elektrycznych 1,000 tys. zł., obrabiarki i aparaty dla przemysłu metalowego 2,000 tys. rb. zł., maszyny dla różnych przemysłów 726 tys. rb. zł. dla przemysłu młynarskiego i produkcji olejów roślinnych 400 tys. rbzł., maszyny dla różnych przemysłów 726 tys. rb. zł., dla przemysłu młynarskiego i produkcji olejów roślinnych 400 tys. rbzł.; 5) czarne metale 496.456 rbzł., kolorowe metale 425.000 rbzł.; 6) wyroby z czarnych i kolorowych metali w postaci naczyń kuchennych i drobnego inwentarza gospodarskiego 4300 rbzł.; 7) ekstrakty farbiarskie i gospodarskie 1,832 tys. rbzł., 8) cienkie wełniane materjały 3,000 tys. rb. zł., 9) towary skórzane 1.200 tys. rb. zł., Należy zwrócić uwagę, że większą część towarów, przewidzianych w tym planie importowym, mogłaby dostarczyć Polska.

W CZASIE OD 1 STYCZNIA 1914 DO 31 PAŻDZ. 1923 R. podrożało: Pszenica 194.500 razy, Żyto 133.500 razy, mąka pszenna 265.000 razy, mąka żytnia 190.000 razy, chleb pszenny 345.000 razy, masło 228.000 razy, mleko 200.000 razy, spirytus 300.000 razy, mydło 616 tys. razy, Elektryczność 141.200 razy, żelazo handl. 500.000 razy, szkło 656.000 razy, papier druk. 467.000 razy, węgiel 444.000 razy, ubranie 413.000 razy, kozuła 596.000 razy, podeszwa 400.000 razy, kolej 26.700 razy, marka złota 412.000 razy, mięso wołowe 106.000 razy, mięso wieprzowe 105.000 razy.

FRANCJA EKSPLOATUJE SŁOWACKIE KOPALNIE RTĘCI. „Ceskie Slovo“ donosi, iż pewne konsorcjum francuskie nabyło za 2,500.000 franków w Merniku na wschodniej Słowaczyźnie zaniedbane kopalnie rtęci i zamierza je eksploatować nowoczesnymi sposobami.

ROZMAITOŚCI

DĄŻENIE DO STWORZENIA PROTESTANCKIEJ ORGANIZACJI ŚWIATOWEJ. Od dłuższego czasu czynione są poważne starania zjednoczenia ewangelickich gmin całego świata wedle wzoru kościoła katolickiego. Głównym kierownikiem tego ruchu jest biskup szwedzki D. Sjjderblom. Niedawno zawarto u stóp Wartburga luterski konwent światowy, w skład którego weszli przedstawiciele kościoła ewangelickiego ze wszystkich stron świata.

TAJEMNICZY SKARB. „Abend“ donosi z Salzburga, że w dniu 17 bm. przejechało przez tamtejszy dworzec 26 pak ze złotem z Budapesztu. Zawartość pak szła do Niemiec i dalej. Wysyłce towarzyszył przedstawiciel włoskiego poselstwa w Budapeszcie i kilku węgierskich polityków popleczników Habsburgów, między nimi pp.: Popowicz i znany pupilek eks cesarza Karola, dr Grätz. Oficjalnie twierdzą, iż rozchodzi się w tym wypadku o węgierską zapłatę na rzecz węgierskiego długu reparacyjnego, podczas gdy z drugiej strony twierdzą uparcie, iż złoto to idzie do Hiszpanji do eks cesarzowej Zyty, na cele propagandy Habsburskiej.

JUBILEUSZ MASZYNY DO PISANIA. W Stanach Zjednoczonych święcą obecnie 50-letni jubileusz wynalezienia maszyny do pisania. W r. 1873 Krzysztof Latham Sholer zbudował pierwszą maszynę, praktycznie użyteczną. Sholer nie posiadał żadnego wykształcenia technicznego, był drukarzem-dziennikarzem. Model, który przedstawił wielkiej amerykańskiej firmie „Remington“, wyrabiającej wtedy głównie maszyny do szycia, był 25-tym z kolei zbudowanym własnoręcznie, z ciągłemi ulepszeniami, przez mechanika z urodzenia. Latham Sholer nie myślał wcale opuszczać małego miasteczka Milwaukee i zaproponowaną przez firmę „Remington“ sumę 12.000 dolarów, jako cenę zupełną wynalazku przyjął bez targu. „Całe życie — twierdził — pracuję, aby nie zostać miljonerem“. Ale firma „Remington“ zrobiła złoty interes. Wszystkie tak liczne obecnie typy maszyn do pisania pochodzą od tego po amatorsku zbudowanego przez Latham Sholera modelu. Maszyna do pisania panuje obecnie w biurach, redakcjach, kancelarjach.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Feliks Jabłoński.** Z Drukarni Ludowej w Krakowie.